

Precarioheffing door gemeenten is ongewenst

Vroeger werd precario betaald voor zaken die zich op of boven gemeentegrond bevonden. Het betrof commerciële voorzieningen zoals een terras of een uithangbord. Commerciële zaken waarbij het aan de ondernemer was om hier wel of niet voor te kiezen. Nu heffen steeds meer gemeenten belasting op leidingstelsels onder de grond. Nutsvoorzieningen waarbij er geen sprake is van keuze want wij rekenen op ons water, gas, elektra en riolering. Het heffen van precariobelasting op kabels en leidingen is onredelijk, ondoelmatig, niet transparant en ongewenst. Toch doen gemeenten het. Wij spraken met deskundigen van netwerkbeheerder Liander, waterleidingbedrijf PWN en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK).

Precarioheffing op nutsvoorzieningen is onredelijk

Verreweg de meeste gemeenten heffen geen precario op nutsvoorzieningen. Maar het staat iedere gemeente vrij en er is geen limiet aan het te hanteren tarief. Liander (gas en electra) en HHNK moeten al hun afnemers een uniform tarief berekenen. De betaalde belasting wordt in de kostprijs verwerkt en aan alle afnemers doorbelast. De ene gemeente heft, de afnemers in alle gemeenten betalen mee. PWN mag en kan gericht doorbelasten, dus de burgers van de heffende gemeente krijgen een hogere waterrekening gepresenteerd als gevolg van deze gemeentelijke sluikbelasting.

Gemeenten hanteren een grote verscheidenheid aan tarieven. Zij lopen van € 0,50 tot € 10,30 per strekkende meter. Liander betaalt in 2015 € 100 miljoen aan gemeenten; in 2010 was dat nog € 20 miljoen. 40% van hun leidingnet is belast. Iedere Liander-afnemer betaalt momenteel € 20 euro per jaar via het vastrecht. Als alle gemeenten gaan heffen en men rekent het hoogste tarief van € 10,30 dan kan dit zomaar oplopen tot wel € 250 per jaar aan kostenverhoging voor gas en licht.

Waterleidingbedrijf PWN (100% eigendom van de provincie NH) betaalt nog nergens precario. Zij hebben niet-opzegbare duurovereenkomsten met alle gemeenten om dit ook niet te doen, maar die worden hier en daar toch opgezegd. Met rechtszaken tot gevolg. Overheid procedeert met overheid, op kosten van de burgers.

Op Landsmeer na heft geen enkele NH gemeente precario op de leidingen voor inkomend en uitgaand water. PWN en HHNK samen voeren overal in Noord-Holland overleg met clusters van gemeenten om regels op te stellen en kosten te verlagen. Langedijk zit met in een cluster met Heerhugowaard, Alkmaar, Castricum en Bergen onder voorzitterschap van wethouder Gido Oude Kotte van Heerhugowaard. Stapt Langedijk nu uit deze gesprekken en gaat daarmee een eigen koers varen?

De riolering in een gemeente is van de gemeente, en daar betalen wij rioolbelasting voor. Maar zodra het riool overgaat in de persleiding is die van HHNK. Daar betalen de burgers rechtstreeks de HHNK aanslagen voor eigenaren en gebruikers voor. Maar de gemeente wil dat stuk nog eens extra belasten.

De Burgerrekenkamer | www.deburgerrekenkamerlangedijk.nl | deburgerrekenkamer@ziggo.nl | @burgerrekenkame

De Burgerrekenkamer is de externe onafhankelijke partijloze professionele kritische rekenkamer van Langedijk

Precario is ondoelmatig

Als een gemeente precario aan het nutsbedrijf berekent wordt dat belast met 21% BTW. Ook de kosten voor het doorberekenen worden weer met 21% belast. Al die BTW wordt afgedragen aan het rijk en is niet terug te vorderen. Voor iedere euro precario die de gemeente ontvangt moet de burger dus € 1,21 betalen. Als de gemeente de OZB verhoogt (de normale bron om inkomsten te verhogen) wordt dat niet met BTW belast. De coalitie heeft de inwoners van Langedijk beloofd de OZB niet te verhogen maar wil ze nu wel extra laten bloeden met maar liefst 21% opslag. Het invoeren van de precariobelasting kost in de jaren 2015 t/m 2017 € 2,3 miljoen en levert hooguit jaarlijks € 2,1 miljoen op (bron: Kadernota 2015-2019). In de invoeringskosten is een voorziening voor de juridische risico's opgenomen.

Precario is niet transparant

In de afrekening van het nutsbedrijf zal een gebruiker nooit zien hoeveel hij voor precario wordt aangeslagen. Precario blijft ook buiten de berekening van de gemeentelijke woonlasten. Daardoor kan de gemeente zich mooier voordoen dan hij is op lijstjes zoals in www.waarstaatjegemeente.nl. Maar op ons eigen lijstje van betrouwbaarheid zakt de gemeente Langedijk diep.

Precario is ongewenst

Wij horen van alle instanties dat ze het maar druk hebben met dat precario. Omgevings- en relatiemanagers spreken met wethouders en ambtenaren. Straks moeten er administraties van leidingenstelsels, heffingen en doorberekeningen worden ingericht. Er worden rechtszaken voorbereid en gevoerd. Er is geen bovengrens aan wat een gemeente kan heffen. De commissie Rinnooy Kan, ingesteld door de VNG, heeft in een rapport van juni 2015 aanbevolen een eind te maken aan de precariobelasting. In de Tweede Kamer wordt er al 10 jaar over gesteggeld. Tot op heden heeft de minister het nog niet geregeld.

Wat kan er aan gedaan worden?

Ieder raadslid kan er iets aan doen, want het is een nationaal probleem. Iedereen kan haar of zijn partij in Den Haag een mail sturen, of de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken. Het mailadres is cie.biza@tweedekamer.nl. Het zou verfrissend zijn als de raad zich eens van zijn creatieve kant zou laten zien en daardoor zou groeien in ons aanzien. Maak werk van wat de VNG propageert. En stuur ons dan een cc'tje om ons te laten zien dat je verder denkt dan de grenzen van ons benepen politieke wereldje.

De Burgerrekenkamer Langedijk heeft deze week de vaste commissie van Binnenlandse Zaken over dit onderwerp geschreven. Wij noemen het een piramidespel voor overheden, met de burger als vaste betaler van het gelag. Wij hebben allereerst gevraagd naar de status van dit onderwerp, zo nodig zullen wij later in actie komen om het onderwerp opnieuw te agenderen. Wij zijn van mening dat de rijksoverheid paal en perk moet stellen aan het oneigenlijke gebruik van de precarioheffing.

Zuid-Scharwoude, 24 oktober 2015